ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ .7504-7505)

ਨਵੰਬਰ 07,2023

[ਸੂਰੀਆ ਕੰਟ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਅਪੀਲ-ਸਜ਼ਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ-ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ-ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਆਪਣੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ, ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਾਅਵਿਆਂ' ਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ @Rs.150 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ. ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਯਾਰਡ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲਟੀਅਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। 34 ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ। 18 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਧਾਰਾ 14.

ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਬਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਦਾਸ, ਵਕੀਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਖੇੜਾ, ਪਰਗਨਾ ਲੋਨੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਕੁੱਲ 1 ਏਕੜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ. ਡੀ. 3 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸਿਰਫ਼ ਆਈਡੀ2 ਏਕੜ਼ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਈਡੀ3 ਉੱਤੇ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 70 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਸਾਲ ਅਤੇ 353 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਆਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, 2011 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਅਵਾਰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ (ਅਪੀਲਾਂ) ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 04.07.2016 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ Rs.130 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਹੜੇ. ਮਿਤੀ 04.07.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

“19. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼

130 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। "

8. ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਸੀ. ਏ. No.12631/2017 (ਜਿਤੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ) ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ। ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਤੀ 12.12.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀਃ

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਬਜਾਏ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਬਜਾਏ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ Rs.150-ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਯਾਰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ Rs.130-ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਯਾਰਡ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧਾ ਕੇ Rs.150-ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ Rs.130 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਯਾਰਡ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ Rs.150 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਹੜੇ. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ ਉੱਤੇ, ਉਹ ਜਿਤੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ।

11. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਖੰਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜੋ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਂ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਜਾਂ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਲੰਗੜਾ ਬਹਾਨਾ ਸੀ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਰਕਮ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ।

12. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹਿ-ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੋ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਲਾਭ ਸੀ।

14. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ Rs.297 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਵਿਹੜੇ. ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਆਪਣੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਚੌਕਸ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਉੱਤੇ

ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ Rs.150 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਯਾਰਡ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 848 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਸਮੇਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

16. ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate